

บทบรรณาธิการ

สถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นแหล่งการเรียนรู้สูงสุดในระบบการเรียนการสอน โดยมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน เพื่อทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ อย่างเต็มเปี่ยมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียม นานาอารยประเทศ และเป็นการเผชิญกับโลกภายนอกซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตสืบต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่มีองค์กร มหาวิทยาลัย โดยอธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในฐานะประมุขฝ่ายบริหาร ประกอบ กับสภามหาวิทยาลัย โดยนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้นำที่มีอำนาจและหน้าที่ในการ ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ที่อีกสิบเจ็ด ประการ ซึ่งประการสำคัญหนึ่งนั้น ได้แก่ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ในการออก กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับมหาวิทยาลัย และอาจมอบให้ส่วนราชการใด ในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกกฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับสำหรับส่วนราชการ หรือหน่วยงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ก็ได้

แต่อย่างไรก็ตาม การออกกฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับดังกล่าวนี้ ผู้ที่มีอำนาจ จะต้องมีความรู้และความจำเป็นในการออกกฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อบังคับที่เกี่ยวกับสถานภาพการดำรงคงอยู่ของบุคลากรในมหาวิทยาลัย หรือการบังคับใช้เกี่ยวกับการสรรหาหรือเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้ามาดำรงตำแหน่ง ที่สำคัญ ด้วยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ. ศ. 2547 ได้กำหนดให้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งบุคคลที่ดำรงตำแหน่งให้เป็นไป ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เป็นต้นว่า การดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์ ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้ล้วนแต่มีความสำคัญต่อการกำหนด นโยบายการบริหาร และการพัฒนามหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง การเสนอหรือการเลือกบุคคลให้ดำรงในตำแหน่งเหล่านี้ เมื่อพบบัญญัติของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 กำหนดให้อาศัยข้อบังคับมหาวิทยาลัย ดังนั้น การออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยจะต้องมีความเหมาะสม ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล และเรื่องดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับเจตนาธรรมของผู้มีอำนาจออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่ามีความประสงค์มุ่งตรงต่อการออกข้อบังคับให้อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลด้วยจิตสำนึกเพียงใด หรือเพื่อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งนี้สามารถพิจารณาได้โดยง่ายว่า หากข้อบังคับใดที่บังคับใช้อยู่แล้วมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเกิดประโยชน์มหาวิทยาลัยอย่างแท้จริงจะเป็นข้อบังคับที่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ย่อมถือได้ว่า ผู้มีอำนาจออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยนั้นได้กระทำการลงด้วยจิตที่เป็นธรรม

แต่กระนั้นก็ดี หากสภามหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับ หรือมอบหมายให้ส่วนราชการใด หรือหน่วยงานใด เป็นผู้ออกข้อบังคับขึ้นมาใหม่ ในการลบล้างข้อบังคับเดิม ผู้มีอำนาจในการออกข้อบังคับควรคำนึงด้วยว่า เหตุผลในการออกข้อบังคับนั้น กระทำลงไปเพื่อเหตุใด และควรตั้งคำถามต่อตนเองว่า ข้อบังคับดังกล่าวล้าสมัยไปแล้วใช่หรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไร หรือมีบุคลากรเรียกร้องให้แก้ไขจากเหตุไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือไม่ หรือมีความจำเป็นอย่างไร เป็นอาทิ ถ้าหากข้อบังคับเดิมที่บังคับใช้อยู่แล้วมีความถูกต้อง เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การออกข้อบังคับขึ้นมาใหม่ ในระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งสำคัญ ๆ อย่างเร่งรีบก็อาจเป็นการสร้างข้อกังขาให้แก่บุคลากรในมหาวิทยาลัย เกิดการท้วงติงขึ้นมาว่ากระทำไปเพื่อเหตุใด เพื่อประโยชน์ของบุคคลใด โฉนดถึงทำในลักษณะเช่นนี้บ่อยครั้ง สภามหาวิทยาลัยได้วางกรอบระยะเวลา หรือความเหมาะสมในการออกข้อบังคับไว้บ้างหรือไม่ และอาจจะหมิ่นเหม่ต่อการขัดหลักธรรมาภิบาล เป็นต้นว่า หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักโปร่งใสเปิดเผย ซึ่งหลักดังกล่าวเป็นหลักการที่ได้ยอมรับว่าเป็นสากลสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปอย่างโปร่งใส สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ผู้เขียนเห็นว่า การออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยย่อมกระทำได้ แต่ต้องมีเงื่อนไขว่า หากมีความจำเป็นและมีเหตุผลที่เพียงพอต่อการตอบโจทยให้แกสังคมในมหาวิทยาลัยได้อย่างหมดข้อสงสัย หากไม่มีความจำเป็น หรือไม่มีเหตุผลที่เพียงพอ การกระทำนั้น จะกลายเป็นการแก้ไขข้อบังคับโดยอำเภอใจ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยไม่พึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง อาจทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับจากบุคลากรในมหาวิทยาลัย ขาดความศรัทธาเชื่อถือ อีกทั้งเป็นการเปลี่ยนแปลงประชุมในแต่ละครั้งโดยไร้เหตุ และประการสำคัญอาจนำมาสู่ความขัดแย้งในภายหลังต่อไปจนไม่รู้จกจบสิ้น

วารสารนี้เป็นปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม เช่นทุกปีที่ผ่านมา เนื้อหาในฉบับนี้ กองบรรณาธิการได้คัดสรรกลั่นกรอง ทั้งบทความวิจัยและบทความวิชาการออกมา เพื่อเป็นความรู้ และเกิดแนวคิดต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการแห่งศาสตร์กฎหมายและสังคมต่อไป

บทความที่เป็นผลงานวิจัยที่นำมาเสนอในวารสารนี้ ชื่อว่า **“การควบคุมกิจการรถยนต์ขายอาหารเคลื่อนที่ (Food Truck) เพื่อนำไปสู่เมืองแห่งการท่องเที่ยว”** โดย วรเดช ภาวัตเวคิน เนื้อหาภายในได้กล่าวถึง ปัญหาข้อกฎหมายที่ไม่ได้ออกมาควบคุมรถยนต์ขายอาหารเคลื่อนที่ ไม่มีข้อกำหนดค่านิยามเอาไว้เป็นการเฉพาะ โดยชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของการออกกฎหมายควบคุมรถยนต์ขายอาหารเคลื่อนที่ในต่างประเทศ กับประเทศไทย ด้วยการศึกษาค้นคว้าที่ตัวอย่างในเขตเมืองศรีสะเกษไว้อย่างน่าสนใจ

ผลงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งของ ตรีเนตร สาระพงษ์, ถวัล รุยาพร และ วรยุทธ พูลสุข ได้นำการวิจัยเรื่อง **“ปัญหาทางกฎหมายในการนำกฎหมายแรงงานไปเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนแก่มหาวิทยาลัยในกำกับ : ศึกษากรณีความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วินิจฉัยกรณีมหาวิทยาลัยแม่โจ้”** งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึง กิจการของมหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน แต่พนักงานมหาวิทยาลัยจะต้องได้รับการคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ถัดมา ผลงานวิจัยเรื่อง **“การใช้สิทธิประกันสังคมระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ASEAN ศึกษากรณี : สิทธิในการรักษาพยาบาล”** โดย ภูวิษชชญา เหลืองธีรกุล เป็นผู้ศึกษาค้นคว้า ได้กล่าวเปรียบเทียบถึงความเหลื่อมล้ำในการรักษาพยาบาลของแรงงานที่ทำงานในต่างประเทศเขตอาเซียนเอาไว้ที่น่าติดตาม

บทความวิจัยในพื้นที่ภาคใต้ โดยเอกราช สุวรรณรัตน์ และคณะ ได้เชิญชวนให้ผู้อ่านรับรู้ในบทความวิจัยเรื่อง **“การอนุรักษ์ปลาสามน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโดยมิติทางกฎหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชน”** ที่ปัจจุบันปลาสามน้ำเริ่มหายไปอย่างน่าเป็นห่วง

ผลงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งของ กฤษรัตน์ ศรีสว่าง ที่ได้นำเสนอในหัวข้อ **“ข้อเสนอการบรรเทาอุปสรรคทางกฎหมายภาษีที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตแบบสมัครใจในประเทศไทย”** นักวิจัยท่านนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของไทยกับต่างประเทศ โดยชี้ให้รัฐเห็นถึงความแตกต่างและโอกาสของผู้ซื้อขายคาร์บอนเครดิตแบบสมัครใจในประเทศไทย

บทความวิจัยชิ้นต่อมาที่นำมาตีแผ่ ได้แก่ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะชายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดย ธัญญาภัส ทองมุสิทธิ์ เรื่อง **“มาตรการการมีส่วนร่วมของผู้ซึ่งประกอบอาชีพเก็บขยะชาย เพื่อการส่งเสริมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม : ศึกษาในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี** เรื่องดังกล่าวเป็นที่น่าสนใจของผู้ที่ศึกษา ด้านการพัฒนาสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะชายเพื่อนำไปศึกษาวิจัยต่อไปได้ในอนาคต

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการศึกษาถึงการพัฒนาวัดการสังคมในส่วนของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดย เจนจิรา แซ่เตี่ยว, พลกฤต แสงอาวุธ และวาสนา จาตุรัตน์ เรื่อง **“แนวทางการยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยของรัฐในจังหวัดสุราษฎร์ธานี”**

บทความวิชาการที่จะกล่าวต่อไปเบื้องหน้า เป็นผลงานในวารสารฉบับนี้อีก 3 เรื่อง ได้แก่ “*การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทศึกษาเปรียบเทียบภาคประชาชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน*” โดยสุชาดา ศรีใหม่, ทศพร จินदारวรรณ ทำการวิเคราะห์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างภาคประชาชนกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้วยการเปรียบเทียบให้เห็นถึงปัญหาและความต่างระหว่างกันไว้อย่างน่าติดตาม

อีกชิ้นหนึ่งเป็นผลงานของมาฤทธิ กาญจนารักษ์ ได้กล่าวไว้ในเรื่อง “*หลักการของสัญญาทางปกครอง : กับการวินิจฉัยที่ไม่ตรงกันส่งผลต่อความเสมอภาคของการนำคดีขึ้นสู่ศาล*” ได้ชี้ถึงการกระทำทางปกครองในบางประการที่ตกไปอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลยุติธรรม

บทความวิชาการชิ้นสุดท้ายที่น่าสนใจเป็นแนวคิดของ พรรณรัตน์ โสธรประภากร ผู้ได้ตั้งข้อสังเกตคำว่า กฎหมายปกครอง ซึ่งไม่ได้เป็นชื่อในกฎหมายที่รัฐได้ตราไว้ เป็นเพียงแต่ชื่อที่เรียกกันเท่านั้นที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ในเรื่อง “*ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง*”

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านที่ส่งบทความเข้ามายังวารสาร เพื่อได้รับการคัดสรรกลั่นกรองและตีพิมพ์เผยแพร่ ตลอดถึงขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เมตตาให้ความอนุเคราะห์ในการอ่านผลงาน ซึ่งในแต่ละบทความจะมีผู้ทรงคุณวุฒิถึงสามท่าน เพื่อให้เกิดความเข้มข้นในเนื้อหาสาระยิ่งขึ้น และนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงโดยผู้เขียนบทความ ทั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึกงานเฉลิมฉลองงาน 238 ปี จังหวัดศรีสะเกษ ที่เอื้อเฟื้อภาพหน้าปกวารสารในฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง และในโอกาสต้อนรับปีใหม่ พุทธศักราช 2565 กองบรรณาธิการขออ้ำถึงคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดดลบันดาลให้นักเขียนบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ตลอดถึงท่านที่สนใจศึกษาค้นคว้าผลงานในวารสารนี้ และครอบครัวจงพบกับความรุ่งเรืองในชีวิต ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ และผ่านพ้นอุปสรรคทั้งปวงด้วยจิตใจที่แข็งแกร่ง รวมทั้งประสบแต่ความสุขความสมหวังจงทุกประการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูณัช รัตนชัย

บรรณาธิการ

